

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: MATTHEUS 25 vers 1-13.

Dan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet. en vijf van haar waren wijzen en vijf waren dwazen. Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich. Maar de wijzen namen olie in haar vaten met haar lampen. Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap. En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet! Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen. En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit. Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkopers en koopt voor uzelf. Als zij nu heengingen om te knopen, kwam de bruidegom; en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten. Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere, Heere, doe ons open! En hij, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik u, ik ken u niet. Zo waakt dan, want gij weet de dag niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen komen zal.

Ditmaal wil ik u, Geliefden, het Evangelie voorhouden van de "Gelijkenis der Tien Maagden." Het mag ons van groot nut zijn; want enerzijds geeft deze gelijkenis moed, anderzijds wekt zij op uit de slaap. En immers een geest van diepen slaap wordt meer dan ooit uitgegoten over alle vlees. Daarom hoort en wordt wakker, gij, die slapende zijt! De Rechter staat voor de deur; Hij, Die te komen staat, zal niet uitblijven. Dat er zo veel spotters opkomen, zo veel goddeloze mensen, die zich om niets meer bekommeren, maar wandelende naar hun eigen begeerlijkheden, lichtzinnig roepen: "Laat ons eten en laat ons drinken, want morgen sterven wij", en: "Waar is de belofte van Zijn toekomst? Want van die dag, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen zo, gelijk van het begin der schepping", - deze tekenen bewijzen het, dat wij in het laatste der dagen zijn, en dat onze Heere niet meer lang kan uitblijven. Intussen, *hoe zal het met ons gesteld zijn, als Hij komt?* Een gewichtige vraag! Hoort wat de Heere zegt, niet van de wereld, maar van Zijn Kerk.

Alsdan zo zegt Hij; dat is: wanneer de Heere komen zal, waarvan aan het einde van het voorgaande hoofdstuk gesproken wordt, *dan zal het Koninkrijk der hemelen*, dat is zijn Kerk of de gehele schaar van Zijn onderdanen, van degenen, die Zijn Naam belijden, *gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet.* Het beeld is ontleend aan een Oosters bruiloftsfeest. Hoe het daar toeging, daarmee willen wij ons nu niet lang ophouden; wij hebben gewichtigere zaken te behandelen. Hier gaat het om de vraag: *Hoe zal het met mij dan gaan; zal ik binnenkomen?*

Welnu, als de Heere zal komen, dan zal zijn Kerk gelijk zijn aan tien maagden. Tien, want Hij zal zo'n getal van maagden hebben, die Hem tegemoet gaan, als voldoende is. De bruidegom plachten ten minste tien

maagden tegemoet te gaan met brandende lampen of fakkels. Velen zal dus de enige hemelse Bruidegom niet hebben, die Hem tegemoet gaan; desniettemin is hun getal zo groot, dat het naar de eis der Wet een voldoende aantal is. "Maagden" heten hier zijn onderdanen, gelijk ook de Apostel Johannes in de Openbaring schrijft: "Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; deze zijn het, die het Lam volgen, waar Het ook heengaat." De Apostel geeft dit kenteken: dat zij niet afgeweken zijn van de ware leer, zij hebben zich niet besmet met de slappe, weke of wijfse godsdienstleer of religie, waaruit geen goede werken voortkomen. Deze tien maagden hebben allen *haar lampen*, dat is, zij hebben allen de belijdenis van Christus, de belijdenis van het ware Geloof; en overeenkomstig dit geloof leiden Zij ook haar leven en haar wandel; zodat alles bij haar zich naar buiten openbaart en kenmerkt als goed en Godzalig. Zij hebben allen brandende lampen of olie in de lampen, dat is, zij hebben allen meer of minder van de Geest Gods, van de zalving. *En allen gaan tezamen de Bruidegom tegemoet*; zo zijn dan allen wachtende op de komst en openbaring van de Heere Jezus Christus. Tot zover zijn zij aan elkander evangelijk: belijders van de naam van de Heere Jezus, die in dit opzicht niet te onderscheiden zijn. Want zij zijn allen maagden; zo hebben zij allen haar deel gehad aan de hoon en smaad en spot der wereld ter wil van de naam Jezus en van het Evangelie; standvastig zijn zij gebleven in haar belijdenis en hebben de vreugde en genieting van de wereldgodsdienst veracht. *Zij nemen ook allen haar lampen*, zo bezitten zij ook allen wat tot een Godzalig leven behoort, zij hebben allen geloof met werk en. Zij lezen allen de Schrift, zij kennen dezelve goed, zij bidden en zingen tezamen; zij hebben allen één doop, één geloof, één Heere, en hebben allen het leven ingericht naar Gods gebod. *En zo gaan zij allen met brandende lampen de Heere tegemoet*, spreken dus samen op de weg over niets anders dan over de Heere, en hoe zij Hem zullen zien en inhalen. De Heere Jezus is bij allen het Voorwerp van haar gedachten en overleggingen, en die zijn alle daarop gericht, met Hem binnen te gaan tot de bruiloft. Derhalve de eerste evenals de tiende, de tweede evenals de negende van deze maagden geeft op de vraag: "Waar gaat de weg heen?" het antwoord: "*Naar de hemel!*"

En toch, er is tussen vijf en vijf van deze maagden een onderscheid; er is verschil, als tussen dag en nacht. Horen wij wat de Heere zegt; want immers: wie zou het anders kunnen geloven! "*En vijf van haar waren dwazen en vijf waren wijzen.*" Dat is ontzettend! Door de Heere Zelfen een "maagd" te worden geheten, dus: van Hem Zelf het getuigenis te hebben van de ware belijdenis, het rechte geloof te bezitten, vanwege die trouw door Hem geprezen te zijn, ook veel geleden te hebben om des Naams van Jezus wil; werkelijk brandende lampen te hebben, en ja, met olie er in, de Heere Jezus tegemoet te gaan, en nochtans, ten spijt van dat alles, door Hem *als dwazen* getekend te worden, niettegenstaande men de naam heeft van te leven!

En waarin bestond dan de dwaasheid van het eerste vijftal? Waarin de wijsheid der andere vijf?

Laat ons allereerst horen wat de Heere tot ons zegt aan het slot der Bergprediking, zoals Mattheüs dit mededeelt in het 7de hoofdstuk van het Evangelie, Vers 24 27: "Een ieder dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, die zal ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft; en er is slagregen neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond. En een ieder, die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft; en de slagregen is neergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot." En nu zegt onze Heere hier: *Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich; maar de wijzen namen olie in haar vaten met haar lampen.* Dat de vaten *de harten* beduiden, behoef ik u wel niet te zeggen. Ook is het wel duidelijk, dat de dwaze maagden haar hart niet medenamen op de weg, de Bruidegom tegemoet; dat de wijze maagden daarentegen met haar lampen, dat is, met haar belijdenis én de werken, ook haar hart medenamen. Der dwazen dwaasheid bestond dus daarin, dat zij wel olie hadden in haar lampen, maar *niet genoeg olie*; zij brachten haar hart niet mee; daarentegen hadden de wijzen niet slechts olie in haar lampen, maar ook olie in haar vaten, dat is, *in haar harten*, waaruit zij de lampen konden vullen, opdat dezelve niet uitgingen.

Meer nog zal deze vraag u bezighouden: wat dit beduidt, dat zij, mét haar lampen, olie namen in haar vaten. Dit zal ik u aan het slot mijner prediking zeggen. Tevoren evenwel dit: Wie dit Evangelie kan aanhoren met de gedachte: "Ik zal zeker wel behoren bij de vijf wijze maagden", die beproeve zich en zie toe, dat hij zichzelf niet rechtvaardigt. Wie daarentegen hier beeft bij het Woord Gods en bij het horen van dit Evangelie uit zijn slaap ontwaakt en in ootmoed bij de Heere aanhoudt om genade, dat hij waardig moge bevonden worden om te staan voor de Zoon des mensen, als Hij komen zal in grote kracht en heerlijkheid, die zal door de genade des Heiligen Geestes getuchtigd worden, om wel toe te zien, dat hij aan het doel beantwoorde, hetwelk onze Heere met het uitspreken van deze gelijkenis ons voorstelt. Wij hebben het verschil gehoord tussen de vijf dwaze en de vijf wijze maagden; wij hebben ook vernomen waarin zij allen volkomen overeenkwamen. nu zullen wij nog verder horen, in welk opzicht zij allen aan elkander gelijk waren en evenwel niet aan elkander gelijk, toen het er namelijk op aan kwam.

Als nu de Bruidegom vertoefde, zo staat er, werden zij allen sluimerig en vielen in slaap. Dat zijn de woorden, waarop ik uw aandacht zou willen vestigen, opdat u de vermaning van de Heere Jezus ter harte neemt: "Waakt dan, want u weet de dag niet noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal." Noch in het natuurlijke, noch in het geestelijk leven is het der maagden aard, om wakker te blijven. Wachten maakt moede, en als men gezond is, dan maakt moeheid slaperig; en als men dan moet waken, valt men te sneller in slaap. Welnu, al deze maagden lagen spoedig in diepe slaap! Wat betekent dat? De prediking des Woords houdt in spanning; zij tracht wakker te houden; zij bewerkt, dat men zijn hoofd opgericht houdt, en zo een ieder zijn Heere vanuit de hemel verwachten zal. Daar worden dan allen eerst levendig, van blijdschap als overgoten; zij zingen en zij spelen, ieder grijpt naar zijn brandende lamp; allen gaan haastiglijk de Bruidegom tegemoet. Maar bloesempracht is geen wijnoogst. En ook aan de sterke wijn wordt men gewoon; men vergast zich een omdat aan het liefelijk licht der lampen, verblijdt zich hogelijk, dat de Bruidegom komt; maar ... nu vertoeft Hij. Waarom? Omdat Hij verrassen wil; omdat het zijn gewoonte is, juist dan te komen, wanneer de nood hoog gestegen is, wanneer men meent, dat Hij niet meer komt. Maar wat geschiedt er? O, de duivel gaat rond als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden! De opmerkzaamheid des harten wordt afgetrokken van de komst des Bruidegoms, ja, de heldere lichtglans verblindt eindelijk zo de ogen, dat zij zich sluiten. En het huis en de huiselijke zorgen, de begeerlijkheden der wereld, man, vrouw, kinderen, met één woord: al het zichtbare trekt allengskens af van het onzichtbare. Men hoort het Woord; en zolang men het hoort, schijnt men daarin te leven, maar weldra zijn hart en oog gericht op hetgeen men voor zich heeft, op hetgeen men ziet, hetgeen men hoort, hetgeen men voor zich begeert van de wereld en haar lust, én wat hoofdzaak zijn moest, wordt bijzaak. Men vermaakt zich bij het geklank van de prediking, het is de oren zeer liefelijk; maar men laat het leven door de stroom van het zichtbare medeslepen. En de Geest wijkt, er is geen kracht meer; de voeten wankelen, de handen worden slap, het hoofd zinkt op de borst, en ... met de brandende lamp in de hand, is men in slaap gevallen. Welgelukzalig zij, die het woord verstaan en hetzelfde liefhebben tot hun troost: *"Hetzij wij waken, hetzij wij slapen, wij zijn des Heeren."*

Veel genade is er nodig, Gemeente, in deze tijd wakker te blijven; ook waarschuw ik er allen voor, zich daarmee te vertroosten, dat alle de maagden sluimerig werden en in slaap vielen; want onze Heere heeft deze gelijkenis gewis niet daartoe gegeven dat wij bij onszelf zouden denken: er is geen gevaar bij, of men ook sluimert en in slaap gevallen is. Want de Heere zegt: "Waakt dan, want u weet de dag niet noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal." Dezelfde waarschuwing spreekt Hij uit in het voorafgaande hoofdstuk, en bij een andere gelegenheid zegt Hij: "Waakt dan, want gij weet niet, wanneer de Heer des huizes komen zal, des avonds laat of ter middernacht, of met het hanengekraai, of in de morgenstond, opdat Hij niet onvoorziens kome en u slapende vinde. En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: "Waakt!" (Markus 13:35-37) Bovendien bedenkt dit, dat slechts de helft van de maagden met de Bruidegom is ingegaan tot de bruiloft. Wat geschiedt er dan, en wat zal er geschieden? *En te middernacht geschiedde een geroep, dus: in de ure van de meest vaste slaap der maagden. Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit, Hem tegemoet!*

Dat geroep noemt de Apostel Paulus in de eerste Brief aan de Korinthiërs (Hoofdstuk 15) "het geschal der laatste bazuin"; en in de eerste Brief aan de Thessalonicensen (Hoofdstuk 4:16) schrijft hij, dat de Heere Zelf met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods neerdalen zal van de hemel. Dit geroep geschiedde, om uit de slaap op te wekken. Toen stonden deze maagden allen op. Ook de dwazen, die zo zeker waren geweest met haar lampen, en allen bereidden haar lampen. Zo zullen ook zij allen, die tot de Gemeente behoren, wanneer het geschal der laatste bazuin zal gehoord worden, hun geloof en hun wandel ten toon spreiden en allen met datgene aankomen, waarmee men de Bruidgom moet tegemoet treden, namelijk, met de waarheid van de gerechtigheid, die alleen voor God geldigheid heeft.

Er volgt nu echter een verschrikkelijke ontdekking. De Bruidgom is in aantocht, de maagden ijlen Hem tegemoet; maar ziet, *daar ontwaren de dwazen, dat haar lampen uitgaan*; zij erkennen nu eerst, dat zij vergeten hebben in haar vaten olie mede te nemen. De Bruidgom is haar dus nabij, en zij zijn de Bruidgom nabij; maar als zij niet meer licht, niet meer olie hebben, dan wat er in haar lampen is, dan kunnen zij met Hem niet mede ingaan tot de bruiloft. nu willen zij, dat de wijzen haar helpen. *Geeft gij ons van uw olie, want onze lampen gaan uit*, zo riepen zij. Maar de wijze maagden werden vertoornd vanwege zodanig voorstel. Immers, indien zij van haar olie zouden geven, dan zou de Bruidgom, als Hij kwam, geheel in donker komen te staan; maar dat nimmermeer: *de Bruidgom moet licht hebben!* Vandaar haar antwoord: *Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij.* Hieruit leren wij, dat op de dag van Christus' komst, evenmin als heden, de een de ander kan helpen met datgene, waarmee hijzelf voor God komen moet; dat is een gave, die niet kan gedeeld worden. Och, dat velen dit ter harte nemen! Want geen broeder kan de ander helpen, noch iemand God verzoenen. En is 't, dat een mens de lamp uitgaat, als hij op zijn ziek- of sterfbed neerligt, dan moge hij de Leraar bij zich ontbieden, doch die kan hem, als er geen olie is in zijn vat, niet redden, alleen nog maar een goede raad geven, indien het niet alreeds te laat is; hij kan hem evenwel niets van het zijn mededelen. Zo konden het de wijze maagden ook niet geven aan de dwazen; wel gaven zij aan deze de goede raad: *Gaat tot de verkopers en koopt voor uzelve.*

Dat de verkopers Mozes en de Profeten zijn, behoef ik u niet te zeggen; ook behoef ik er u niet aan te herinneren, dat door deze gezegd is: "Komt, koopt zonder geld en om niet! Waarom weegt u geld uit, waar geen olie is?" (Jesaja 55:1, 2) en onze Heere Zelf wil de meest vriendelijke onder de verkopers zijn, als Hij betuigt: "Ik raad u, dat u van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur." (Openb. 3:18) De dwaze maagden dan volgden die raad ook op. Want nu waren zij in zulke angst geraakt, dat zij liepen, zo hard zij maar konden; zoals ook menigeen van u in de laatste ure alles zal willen doen en willen geven, om maar een zalig einde te hebben. Het was evenwel te laat! Want de gelegenheid is er niet altijd; zij moet gebruikt worden, als zij er is; dan heet het: "heden"! Maar de luiaard zegt: "morgen, morgen"; hij slaapt en snurkt, en keert zich om op zijn bed, totdat ook God zal lachen in zijn verderf, dat nu spoedig over hem zal gekomen zijn. Als zij nu heengingen om te kopen, zo heet het in ons Evangelie, *kwam de Bruidgom, en die gereed waren gingen met Hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.* Dat deze woorden "en de deur werd gesloten" u mogen doen opschrikken, opdat u gereed zijt te dier tijd en ure, welke wij niet weten. Er staat hier niet: en de wijzen gingen met Hem in tot de bruiloft, maar: *en Die gereed waren.* Wie zich dus gereed zal hebben gemaakt, zal tot de wijze maagden behoren. Heden is de welaangename tijd, heden is de dag der zaligheid! Heden heeft men zich gereed te maken! Veronachtzaamt men de vermaning, dan denkt men, gelijk de dwaze maagden dachten: dat men met de Heere kan doen naar men wil, immers, onze Heere is wel goed en barmhartig! Zo kwamen zij ook, toen zij de olie gekocht hadden, met de brandende lampen aan de gesloten deur en klopten, zeggende: *Heere, Heere, doe ons open!* Evenwel het "Heere, Heere roepen" doet het niet; en wat wilden zij ook met de olie en de brandende lampen? Dat alles moest buiten de bruiloftsmaal dienst doen, daarbinnen was dat alles overbodig; daar was immers alles helder verlicht.

Deswege krijgen zij ook van de Bruidgom tot antwoord: *Voorwaar, Ik zeg u: Ik ken u niet!* En zo moesten zij dan vernemen, welke blijdschap daarbinnen was; zelf konden zij met haar lampen en haar te laat gekochte olie in de duisternis blijven en wenen en klagen. Wat is nu *de olie*, die de dwaze maagden te weinig

haalden, die zij niet hadden meegenomen in haar vaten? De een meent dit, de ander meent iets anders; bijna allen stemmen hierin overeen, dat de olie "het geloof" is, of dat er "de werken" onder moeten verstaan worden. De meeste uitleggers weten het volstrekt niet uit te maken, wat *de olie* betekenen moet. Zo schrijft echter de Apostel Paulus: "De liefde vergaat nimmermeer" en wederom: "En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde." (1 Kor. 13:8 en 13)
"Nu weten wij het", zullen de meesten uwer denken, en . . . "de liefde heb ik!"

Niet te ras aldus gesproken, mijn vriend! Hoor wat de Heere bedoeld heeft:

- Van degenen, die al de uitwendige kentekenen hebben dergenen, die levende leden geacht zijn van Mijn Gemeente, die dus hierbeneden niet gemakkelijk zijn te onderscheiden van hen, die het werkelijk en in waarheid zijn, zal het éne deel zich bezighouden met Mij, met Mijn toekomst, met de bruiloft, met de vreugde en met de eer, die zij met Mij zullen hebben; maar dit deel zal er volstrekt niet aan denken: *Hoe Ik moet worden ontvangen*. Dat komt daarvandaan, dat hun hart geheel ervan vervuld is, dat zij mede op de bruiloft komen.
- Het andere deel daarentegen zal er niet veel aan denken, dat zij mede op de bruiloft komen; zij houden zich bezig niet zozeer met Mij, met Mijn toekomst, niet met de bruiloft op zichzelf, en het allerminst met hun eigen persoon. Het gaat deze daarom, dat, als Ik kom, *Ik datgene heb, wat Mij toekomt*.
Opdat echter de dwazen openbaar worden, die niet Mijn eer zoeken, maar hun eigen genot, dat hun door Mij zal ten deel vallen, en opdat ook de anderen openbaar worden, die geen gelukzaligheid kennen en geen andere begeerte dan deze, dat men Mij diene, dat Ik Mijn eer hebbe, zal Ik vertoeven. Plotseling echter zal Ik komen. Dan zal het openbaar worden, wie zichzelf hebben liefgehad en zichzelf hebben gezocht, en wie Mijn en dienst en Mijn eer hebben liefgehad en gezocht. Daarom hebt daarvoor zorg, *dat u Mij eert en Mij brengt wat Mij toekomt*; want alleen dezulken gaan met Mij in de eeuwige blijdschap; de overigen komen voor een gesloten deur met te laat berouw; zij moeten buiten blijven in de eeuwige duisternis.

Hardigheid des harten zal de toepassing op zichzelf bemoeilijken, maar een verbrijzeld hart denkt niet: "Ik ben toch zo en zo, ik doe Mijn plicht", maar het denkt aldus: "Mijn Heere komt; er is overal verschrikkelijke duisternis. Wat moet mijn Heere hebben? *Het volle licht!* Met vol licht moet Hij ter bruiloftsmaal gaan, en alle licht is voor Hem!" Welgelukzalig hij, die zo denkt! De zodanige heeft olie ook in zijn vat.

AMEN.

TOESPRAAK naar aanleiding van de GELIJKENIS DER TIEN MAAGDEN

"Indien iemand de een mocht overweldigen, zo zullen de twee tegen hem bestaan, en een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken" (Pred. 4:12). Dit was, mijn Geliefden, het woord, dat de Heere God ons gaf op de Biddag van het vorige jaar.¹ En wie van onze is niet getuige van de macht en waarheid van deze uitspraak? Allerlei nood hebben wij doorgemaakt: nood van gebreklijden, nood van rebellie tegen de overheid, nood van pestilentie, en nog daarenboven allerlei huiselijke nood en innerlijke nood van onze ziel. En in ons was er geen macht tegen al deze ellenden; evenwel met de God aller genade en ontferming verenigd of herenigd hebben wij wederstand mogen bieden, en hebben ervaren wat er gezegd is van het drievoudig snoer. Ja, het drievoudig snoer, waaraan de gelovige gebonden is: "de genade van de Heere Jezus Christus en de liefde van God en de gemeenschap des Heiligen Geestes", ook dit drievoudig snoer "geloof en hoop en liefde" wordt niet haast gebroken. Het is niet vanéén gescheurd, hoezeer de vijand ook getracht heeft dat te bewerkstelligen.

Die God, Die genadig is, heeft overvloedig gedaan, en slechts tranen van oprechte dank mogen onze wangen bevochtigen, mogen het getuigenis wezen van de innigste gevoelens van onze harten. Roepen wij ons voor de geest de hulp, de bewaring, de genade, de barmhartigheid, die wij zo onverdiend hebben ondervonden gedurende het tijdsbestek tussen de vorige Biddag en tussen deze. Reeds geruime tijd heb ik hartelijk begeerd met ulieden een Biddag te houden; daarom grijp ik nu met blijdschap de gelegenheid aan, welke de Heere ons door onze Hoge Overheid schenkt, dat wij ons hart uitstorten voor onze God. Is daarvoor noodzakelijkheid? Meer dan u het vermoedt! O mijn dierbare Gemeente, u staat als een stad op een berg, en ik roep het u met vertrouwen toe: "Gij zijt het zout der aarde." En gelijk ik dag en nacht uwer gedenk in mijn gebeden voor de Heere, zo zeg ik Mijn God dank voor uw geloof, voor uw liefde, voor uw gedraging te midden van een overspelig en boos geslacht. Ik zeg Mijn God dank voor alle de wonderen van Zijn macht en trouw, waarmee Hij u, terwijl alles zich oplost, heeft omringd en omringt om Zijns Woords wil, om die Man, welke zijn Rechterhand Zich gesterkt heeft, om Jezus Christus, onze Heere, dat wij door Hem God loven en prijzen, vast en onbeweeglijk staande in de hoop der rechtvaardigheid. Daarom heb ik ook dit vertrouwen in God, dat, gelijk Hij in u een goed werk heeft aangevangen, Hij hetzelfde ook zal voleindigen tot op de dag van Christus, opdat u heilig en onberispelijk moogt bevonden zijn voor Hem in de liefde, wanneer zal geopenbaard worden de heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker, en wij openbaar worden in Hem. Des te meer gaat het mij ter harte, Geliefden, dat er niemand van ulieden moge zijn achtergebleven, dat ik u allen meekrijg en mag wederzien voor de troon des Lams in Zijn heerlijkheid; dat u dies allen moogt gewandeld hebben waardig uw roeping, waarmee u van Christus geroepen zijt, waardig het Evangelie van Christus, en u vervuld zijn moogt met vruchten der gerechtigheid door Jezus Christus tot heerlijkheid en prijs van God. Dat mij dit op het hart ligt, juist dat is het, wat mij tot een behoefte maakt, deze Biddag met u te vieren.

Moet ik echter u voorgaan met het gebed uit de ziel, zo zult gijlieden niet minder moeten kennen en belijden uw zielenoden en innigste behoeften, dan ik die ken, en zult er evengelijke zorg over moeten hebben, als ik die heb. Wanneer ik dan ernstig tot u spreek in deze ure, schrijft dat toe aan de drang der liefde, in welke ik u reeds gestorven en voor het gericht Gods zie staan, en u dan wens bedekt te zien met het bloed, dat reinigt van alle zonde. Gevoelt de een en ander zich getroffen, dan wene hij voor God in de stilte, of hij ga heen in zijn eigen binnenkamer, maar leide de aandacht der anderen niet af; veeleer zij hij gedachtig aan de naastenliefde en sla zijnen blik, in het gevoel van Zijn verlorenheid, op de Heiland, Die zegt: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden!"

¹ Zie de XX. Leerrede in het IV. Deel van deze Verzameling Leerredenen, bladzij 405 vv.

Velen van u hebben bij gelegenheid, dat ik preekte over *de wijze en dwaze maagden*, aan de dag gelegd, bij welke maagden zij behoorden. Gods genade en trouw hebbe dank, die mij de prediking gaf, opdat het hun zou ontdekt worden. Degenen, die hun consciëntie niet hebben willen noch kunnen dichtschroeven, hebben zichzelf met de dwaze maagden gelijk gerekend en zijn daarvan overtuigd geworden: "alhoewel ik een brandende lamp heb, ik heb geen olie in mijn vat!" Beving en siddering heeft hen deswege aangegrepen bij het horen van het Woord Gods. Anderen hebben zichzelf geveid en gedacht: "ik behoor tot de wijze maagden" of: "het is maar een preek" en laten het Woord het Woord zijn, eten en drinken, jagen naar geld en naar hun lust, totdat zij sterven; en als zij opwaken, dan zullen zij zien, in welke zij gestoken hebben, en zullen de deur gesloten vinden. Degene dan, die overtuigd zijn geworden, dat zij, ofschoon olie hebbende in hun lampen, geen olie hebben in hun vaten, prijs ik welgelukzalig, omdat zij daarvan zich bewust zijn geworden; zij zijn nu opgewekt, om tot de verkopers te gaan, en als zij haasten, dan zal het nog niet te laat zijn; zo komen zij nog mede tot de bruiloft, gaan nog met die gereed zijn binnen. En daarom is het mij te doen, dat zij óók nog binnenkomen! Daarom is mij juist deze dag als Biddag, deze ure als Gebedsure zo gewent. Immers is dit des Heeren woord: "Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden; want een ieder, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt, en die klopt, die zal opengedaan worden." (Matth. 7: 7, 8)

Hoezeer zij het gebed nodig hebben, dat zegt hun de eigen consciëntie, terwijl zij er zich van bewust zijn, dat, als zij zo komen te sterven, zij in wanhoop zouden moeten roepen: "*Onze lampen gaan uit!*" Evenwel dat niemand van onze zichzelf rechtvaardige, want het gaat gewoonlijk zo, dat wie meent het te hebben, die heeft niets, en wie zich verootmoedigt onder de geweldige hand Gods, aan die wordt gegeven, dat hij overvloedig heeft. Opdat wij onze nood en onze ellendigheid recht en grondig kennen en nu God van hart aanroepen om ontferming, moeten wij des te meer vernemen met duidelijke, naakte woorden, wat het betekent: *de dwaze maagden hadden geen olie in haar vaten meegenomen*. Zie, Geliefden, daarom gaat het, dat het van ons allen waarheid zij en blijve: "Gij zijt een stad boven op een berg; gij zijt het zout der aarde"; want "indien het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden?" en het gevaar van sluimerig te worden en in slaap te vallen is ulieden meer nabij, dan uzelf wel vermoedt. Dewijl nu de tijden boos zijn en bijkans allen verstrikt worden in de zorgvuldigheden van het tijdelijk leven, in de ingevingen der eigenliefde, in de afval van God, ben ik daarover verblijd, dat u opgewekt zijt geworden, om te vragen: "*Heb ik olie in mijn vat?*" Ja, ik ben daarover nog meer verblijd, dat u bent opgewekt, om te vragen: "*Wat is de olie?*" Wij zijn er dan wél aan toe, als wij onszelf voor God oordelen en God recht geven

De toorn Gods heeft zich sedert de vorige Biddag, al is 't, dat Hij ons genadig gespaard en ons gebed verhoord heeft, op zo ontzettende wijze geopenbaard van de hemel, opdat wij zouden ontwaken en opstaan uit onze slaap. Immers alle kastijdingen Gods bedoelen niet slechts onze rechtvaardigmaking, maar ook onze heiligmaking. Wat God met de wereld doet, dat doet Hij, opdat Zijn uitverkorenen zich daarbij spiegelen en tot zichzelf inkeren. De ganse wereld wordt in stand gehouden ter wil van het getal der uitverkorenen, die God naar Zijn raad doet overblijven. Wanneer deze evenwel sluimerig worden en in slaap vallen, dan moet de bazuin weer aan de mond gezet en de roede moet weer opgenomen worden!

Laat ons toch geenszins denken, dat wij over alles heen zijn.

- Één wenk Gods, ... en het is plots gedaan met de vrede in Europa, en er is overal oorlog en bloedvergieten, fabrieken staan stil, er is geen werk meer, de huisvader weet geen raad om voor de zijnen de leeftocht te verschaffen.
- Een wenk Gods, ... en opnieuw breekt de cholera uit in de stad van onze inwoning met nieuwe woede, en er is weer menige vrouw, die haar man en verzorger, die haar steun in het graf ziet dalen ... en het getal van weeskinderen vermeerderd!

U echter zijt een volk, dat beloften heeft, dat met zijn gebeden iets vermag bij God om het geslachte Lam, om Jezus Christus wil, Die gezegd heeft: "Al wat u begeren zult, zal u gegeven worden" Dat hebt u sedert de

vorigen Biddag machtig en heerlijk ondervonden. Deswege moet u te meer allen olie hebben in uw vaten en niet alleen in uw lampen. Ik heb het aan u betuigd, dat wij onder alle de verkopers één bijzonder vriendelijke Verkoper hebben. Dit dient echter tot recht verstand van de zaak, - opdat u van hart en innerlijk, opdat wij eendrachtiglijk tot God bidden, niet alleen heden, maar ook morgen en overmorgen - de olie is niet het geloof, ook niet de hoop; zij is ook de liefde niet. Toch is zij die liefde, welke het de mens ingeeft, daarvoor te zorgen, dat hij niet slechts olie in zijn lamp hebbe, maar *ook met de lamp olie in zijn vat; voorts daarvoor te zorgen, dat de Bruidegom, wanneer Deze komt, waardig ontvangen worde*. De liefde toch is de vervulling der Wet, en zij doet de naaste geen kwaad; zij zoekt zichzelf niet, maar dat zij de Heere welgevallig zij, wanneer Hij komt.

En nu word ik zeker wel zeer slecht begrepen, indien men het aan de prediking, die ik u houd van de macht der genade van Christus, niet gevoelt, dat deze prediking zonedodend is, de dood der wereldse begeerlijkheid, der eigenliefde, de dood van alle onheilig en onbekeerd bestaan, *terwijl zij bedoelt de waarachtige heiligmaking*.

- Nu heeft de een olie in zijn lamp, en hij verheft zich, is vol hovaardij en eigenliefde; zal zijn lamp niet uitgaan voor de majesteit van de Koning der koningen, als Hij komt?
- De ander heeft olie in zijn lamp, en hij zoekt toch aanzien en heerlijkheid bij de wereld, bij zijn maagschap, die van de wereld is, en hij heeft zijn hart ingeweven in vlees, dat verloren gaat, *dat moet hem eren in leven en in dood; zal hij niet roepen, als de Heere komt: "mijn lamp gaat uit"?*
- Weer een ander heeft ook olie in zijn lamp; ja, zij brandt wél en geeft een helder schijnsel; maar de vergankelijke mammon en de pracht en liefde der wereld, daarbij de gierigheid en de hovaardij houden hem in gelijke mate bezig, als het in-gereedheid-brengen van zijn lamp.
- Een vierde heeft ook een brandende lamp; zij brandt en schijnt helder, maar ... het is een huisvader, welke de Heere vragen zal: hebt u uw arme vrouw liefgehad, zoals Ik Mijn Gemeente? Hebt u uw kinderen opgevoed met scheldwoorden of in de vreze Mijns Naams? Hebt u uw huis opgebouwd met gebeden of afgebroken en neergehaald met vloeken? Hebt u uw boze driften en goddeloze begeerten nagejaagd tot in de late nacht, en hebt u uw arme vrouw doen zuchten en op u laten wachten? Ook uw kinderen laten lopen, waarheen zij immer wilden? Of bent u een voorbeeld geweest der matigheid en der heilige huisorde? Bent u liever naar uw lust gaan wandelen, of hebt u uw kinderen onderwezen in het Woord Gods en hen gebracht onder het gehoor van dat Woord?

Of ook ... het is een huisvrouw, een moeder, aan wie de Heere vragen zal: bent u uw man trouw geweest en gehoorzaam? Bent u tevreden geweest in de plaats, die God u gegeven heeft? Hebt u acht geslagen op uw huis in plaats van rond te lopen en te praten en uw eigen zaken aan vreemden over te laten?

Of ook, het is een zoon, een dochter, ... hun lamp is brandende! De Heere zal aan hen vragen: bent u gehoorzaam geweest uw ouders?

Of, ... aan een burger der stad en de onderdaan van de Staat: bent u gehoorzaam geweest aan de overheid, die Ik over u gezet heb?

Of ... het is een broeder, of een zuster, aan welke de Heere vragen zal: hebt u met uw broeder, met uw zuster in liefde en eendracht geleefd? Zo komt de vraag aan een ieder in de rij.

Wat wil ik met dit alles beweren? Dat wij uit onze werken gerechtvaardigd worden? Geenszins! Echter, al wat uit het geloof alleen gerechtvaardigd is, zal ook uit dit werk gerechtvaardigd worden, dat de liefde het

hem zal hebben ingegeven, daarvoor te zorgen, dat hij mét de olie in de brandende lamp ook olie mee hebbe in het vat. Dit wil ik zeggen: Wanneer uw geweten u zegt: ik behoer tot de dwaze maagden, ik heb geen olie in mijn vat, en als de Bruidegom komt, dan gaat mijn lamp uit, dat u dan opstaat en er voor zorgt, dat u dan hebt wat u behoeft, om met blijdschap en een gerust geweten de Bruidegom tegemoet te gaan. Indien de mens niet opstaat en heengaat en voor zich koopt, dan zal de roede opnieuw worden opgenomen, totdat dezelve versmaad wordt, het Woord weggaat, en God niet meer naar de mens omziet, maar hem hier reeds in de eeuwige duisternis werpt. Geeft men echter acht op het Woord, en begeert men te hebben wat men nodig heeft, er kome wat er komt, men heeft een Voorspraak bij de Vader: *Jezus Christus, de Rechtvaardige, en Hij is een verzoening voor onze zonden.*

Maar hoe verkrijgt men wat men nodig heeft? Christus en Belial komen niet met elkander overeen! Hebt afgelegd de bloedrode zonden van afgoderij, van ontheiliging des Naams Gods, van het schenden van Zijn Dag, daartoe alle nijd en haat, twist en tweedracht, leugen en laster, vloeken en zweren, hovaardij en eigenliefde, alle boosheid en onreinheid, alle ondankbaarheid. Zijt allen vertederd, zijt allen vermurwd geworden onder de slagen der liefde, en kromt uw stijve nek onder de gehoorzaamheid van Christus. Henen uit met de wereld, die het hart vervult, met de valse eer, welke het gebeente verteert, en met al de genieting van dit ijdele leven! Henen uit met de zorgeloosheid en lichtzinnigheid, met de dienst der wereld en de ogendienst, met al de afgoden, die men aanbidt naast de Heere. Daarentegen: levend in het Woord van genade! Niet om genade hebbende in onheilig leven te volharden, maar om genade te hebben en God te dienen in de Geest en in waarheid, zonder huichelarij of geveinsdheid. En opwaarts met het hart tot de soevereine God, tot die God, Die alleen verlossen en behouden kan! Hij is het, Die om Zijns lieven Zoons Jezus Christus wil barmhartig is jegens een ieder, om hem de zonden te vergeven en alle misdaden te bedekken, jegens een ieder, die tot Hem zich keert en smeekt om de Geest der genade en der gebeden, de Geest der heiliging en der tucht, de Geest der vrijmoedigheid en der zekerheid der zaligheid.

Welaan, buigen wij voor Hem, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, de knieën onzes harten; leggen wij alles voor Hem open en bloot; verbergen wij niets voor Hem. Hij wil de arme en ellendige een Helper zijn en verhoren zijn gebed, als hij tot Hem roept, overeenkomstig het Woord, dat Hij gesproken heeft. AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 14 April 1850, 's voormiddags.